

Landet gøres der ikke ret meget. Vi have ganske vist haft en lille Bevilling paa Finansloven, som skulde komme Ungdommen paa Landet til gode, nemlig de 25,000 Kr., der staa som Tilskud til Aftenskolerne, men det er kun et overordentlig ringe og tarveligt Beløb i Forhold til, hvad der her er Tale om. Der er en Klasse unge Mennesker, som i stigende Grad begynde at søge til vore Folkehøjskoler, nemlig unge Haandværkere. Folkehøjskolernes Undervisning er jo sikkert nok i mange Henseender meget heldig og gavnlig for unge Haandværkere, thi hvad de først og fremmest trænge til, er, at faa Undervisning i de almindelige Højskolefag, men ved Siden deraf kunde de naturligvis ogsaa ønske at faa en Undervisning, som specielt kunde have Interesse for specielle Haandværk. Der er derfor en Del af vore Højskoler, som have oprettet særlige Haandværker-afdelinger og derigennem søge at knytte unge Haandværkere til sig. Jeg anser dette for en overordentlig heldig Bestræbelse, og jeg vilde ønske, at det maatte blive udvidet i betydelig Grad, men det er mig bekendt, at man forskellige Steder i Landet har lagt saadanne unge Haandværkersvende Hindringer i Vejen for at kunne besøge vore Folkehøjskoler. Man har visse Steder ikke villet gaa ind paa at yde dem Understøttelse, men har foretrukket at yde Understøttelse til de unge Mennesker, som særlig hørte til Landbostanden. Jeg vilde ønske, at dette Forhold kunde blive forandret, saa at den unge Haandværkersvend, som søgte at udvide sine almindelige Skolekundskaber og tillige at faa en Uddannelse efter sit specielle Fag, ikke blev afvist, men maatte være lige saa berettiget til at tage Del i Højskoleundervisningen som den Ungdom, der selv tilhører Landbostanden. Dernæst vil jeg som det ærede Medlem for Grenaa udtale, at jeg ogsaa har den Forestilling, at i mange Tilfælde blive Understøttelserne ikke just tildelte de fattige og trængende Elever, men at der foreligger Tilfælde omkring i Landet, hvor Understøttelserne ere gaaede til Ungdom, som ikke egentlig kan kaldes særlig trængende. Hvad dette angaar, skal Fordelingen efter det ny Lovforslag foregaa efter en Anvisning, som gives af Ministeren. Hvorledes denne Anvisning vil komme til at se ud, derom oplyser Lovforslaget intet, men jeg vil naabe, at den bliver saaledes, at velstaaende Folks Børn udelukkes fra at kunne faa Del i denne Understøttelse, saa

at den virkelig kan komme den trængende Ungdom til gode.

I Lovforslagets § 4 er der indført noget helt nyt i Sammenligning med den tidligere Lov om Folkehøjskoler, idet der jo her foreslaas oprettet to ny Skoler, som særlig skulle være beregnede paa det mindre Landbrug, navnlig for Husmænd. Det Offer, der hertil forlanges af Statskassen, er ikke ret stort. Statskassen skal yde et Laan af ikke over 60,000 Kr. til hver Skole, altsaa i det højeste tilsammen 120,000 Kr. Disse Penge skulle efter Lovforslaget forrentes med $3\frac{1}{2}$ pCt. aarligt, og Staten faar 1ste Prioritets Panteret i, hvad disse Skoler eje af Bygninger, Inventar osv., saa at den Risiko, Staten her løber, er meget ringe. Forslaget om disse to Skoler, hvorom der her er Tale, tror jeg ikke hidrører fra noget særligt Ønske inden for Husmandsstanden. Det er i hvert Fald ikke mig bekendt, at Husmændene selv have krævet saadanne to specielle Husmandsskoler. Nu sagde det ærede Medlem for Assens (Berntsen), at det var heller ikke specielle Husmandsskoler, idet de stode aabne for alle og enhver. Enhver, kan altsaa, ligegyldig hvilken Stand han tilhører, komme ind paa disse to Skoler, men hvis det er Tilfældet, forstaar jeg endnu mindre, hvad Meningen er med dem. Jeg har forstaaet det saaledes, at Meningen skulde være den, at man særlig havde beregnet dem for Husmændene og Husmændenes Børn, og at det altsaa var dem, der skulde have Adgang til Skolerne; men det kan meget godt forstaaes anderledes, nemlig saaledes, at det kan være Gaardmandsbørn og Herremandsbørn, kort sagt enhver, der har Lyst til at tage Del i den Undervisning, som disse Skoler give, der kan komme der. (Berntsen: vordende Husmænd!) Nu siger det ærede Medlem for Assens: vordende Husmænd. Men fordi man har denne Tanke i Dag, kan man, efter at have forladt Skolen, opgive den. I hvert Fald siger jeg, at det er ikke fra Husmændenes Side, at der er fremsat Krav om disse Skoler. Jeg tror heller ikke, at det er ude fra Landboforeningerne, at dette Krav er kommet, i hvert Fald er der adskillige Landboforeninger, som ikke have ønsket dem. Der har, saa vidt jeg ved, ogsaa været delte Meninger i den Kommission, der har været nedsat om denne Sag, om man skulde gaa til Oprettelsen af saadanne specielle Husmandsskoler. Saadanne Særskoler ville let faa Præget af at være Klasseskoler, og jeg